

ОСОБЛИВОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

¹Національний університет «Чернігівська політехніка»

²Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича

Анотація. У роботі проведено дослідження особливостей функціонування страхових компаній в сучасних умовах. Розгляд сутності цих фінансових установ дозволив виокремити базові специфічні риси їхньої господарської діяльності, які відрізняють їх від інших фінансових установ, і у підсумку визначають організаційні засади забезпечення роботи таких компаній. Це відбувається у досить мінливому зовнішньому середовищі, стан якого є визначальним для стабільної роботи страховиків.

Ключові слова: страхова компанія, економічна діяльність, ризик, резерви, страхування.

FEATURES OF THE BUSINESS ACTIVITY OF INSURANCE COMPANIES

Abstract. The paper studies the features of the functioning of insurance companies in modern conditions. Consideration of the essence of these financial institutions allowed us to identify the basic specific features of their economic activity, which distinguish them from other financial institutions, and ultimately determine the organizational principles of ensuring the work of such companies. This occurs in a rather volatile external environment, the state of which is decisive for the stable work of insurers.

Keywords: insurance company, economic activity, risk, reserves, insurance.

Страхові компанії є важливим установами для забезпечення стабільного функціонування фінансового ринку. Важливість цих установ обумовлюється їхньою здатністю акумулювати ресурси економічних суб'єктів та трансформувати їх в інвестиційні кошти, які важливі для розвитку національної економіки. У Законі України «Про страхування» зазначається, що «страховик - фінансова установа або філія страховика-нерезидента, які мають право здійснювати діяльність із страхування на території України» [1]. У свою чергу страхування розглядається як «правовідносини щодо захисту страхових інтересів фізичних та юридичних осіб (страховий захист) при страхуванні ризиків, пов'язаних з життям, здоров'ям, працездатністю та пенсійним забезпеченням, з володінням, користуванням і розпорядженням майном, з відшкодуванням страхувальником заподіяної ним шкоди особі або її майну, а також шкоди, заподіяної юридичній особі, у разі настання страхових випадків, визначених договором страхування, за рахунок коштів фондів, що формуються шляхом сплати страхувальниками страхових премій (платежів, внесків), доходів від розміщення коштів таких фондів та інших доходів страховика, отриманих згідно із законодавством [1].

Розглянемо особливості господарської діяльності страхових компаній, які у переважній більшості випадків визначаються природою самої страхової послуги. Серед таких особливостей доцільно визначити наступні:

- значним чином регламентується на законодавчому рівні, в межах цього існують відповідні вимоги до фінансового стану страхових компаній, окремих напрямків їх діяльності;
- надають значний спектр різних страхових послуг, специфіка яких визначається типом страхових компаній, що відповідно впливає на особливості їхньої економічної і фінансової діяльності: non-life, life страховики;
- діяльність пов'язана з постійним аналізом можливих економічних, фінансових та інших ризиків, їх оцінкою та управлінням;
- пов'язана з необхідністю постійного аналізу поведінки споживачів послуг страхових компаній, на основі чого приймається рішення про продаж нових страхових продуктів та їх умови;
- необхідність формування страхових резервів, тобто вилучення частини власних фінансових ресурсів з метою забезпечення платоспроможності та ліквідності страхових компаній для можливості здійснення ними своїх зобов'язань перед клієнтами іншими контрагентами

– можливе залучення коштів економічних суб'єктів для власного розвитку з подальшим їх інвестуванням у різні фінансові активи вимагає врахування норм специфічного законодавства щодо регулювання таких послуг страхових компаній;

– надають послуги як обов'язкового так і добровільного видів страхування що також впливає на функціонування страхових компаній робить їх монополістами на ринках обов'язкового страхування

– використовують значний спектр методів для управління власними економічними, фінансовими ризиками, застосовують перестраховування для зменшення власних зобов'язань за страховими полісами;

– зобов'язані здійснювати інвестування власних коштів в різні фінансові інструменти з метою отримання доходів, частина з яких використовується для формування резервів;

– необхідність здійснення інвестиційної діяльності обумовлює необхідність побудови відповідних операційних процесів, залучення фахівців для здійснення такої діяльності;

– для роботи важливою складовою функціонування страхових компаній є побудова тісних і довгострокових відносин з її клієнтами, задоволення їхніх потреб у страхових продуктах, надання при можливості додаткових фінансових послуг;

– єдиним ресурсом для роботи страхових компаній є надходження від їхніх клієнтів за укладеними договорами в результаті придбання ними страхових продуктів;

– високий рівень конкуренції між страховими компаніями на ринку фінансових послуг обумовлює необхідність постійного підвищення ефективності їх роботи через удосконалення інвестиційної діяльності, використання цифрових технологій для прийняття управлінських рішень щодо продажу страхових продуктів, здійснення страхових виплат;

– важливим є залучення висококваліфікованих фахівців для правильного оцінювання фінансових ризиків страхових компаній, оцінки страхових виплат, які необхідно здійснювати у результаті страхових випадків, здійснення інвестиційної діяльності, формування власного доходу;

– необхідність подання фінансової звітності регулятору;

– взаємодія з різними типами клієнтів обумовлюють важливість забезпечення прозорості діяльності страхової компанії, її відкритість, формування репутації серед споживачів страхових послуг.

Визначені специфічні риси господарської діяльності страхової компанії безпосередньо впливають на організацію її роботи, побудову системи регулювання діяльності цих установ з урахуванням внутрішніх та зовнішніх викликів. Також розуміння окреслених особливостей є важливим для процесу залучення страхових компаній до активізації функціонування фінансової системи країни та розвитку національної економіки. Більш чітке уявлення про специфіку функціонування цих фінансових установ також дає змогу краще розуміти напрямки підвищення темпів їх розвитку, шляхи їх впровадження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про страхування». 2023. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
2. Швець М.А. Філософія страхування: трансформація класичної парадигми в процесі інформатизації суспільства. Юність науки – 2024 : збірник тез доповідей XIV Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 24-26 квітня 2024 р.). – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2024. – 1440 с (с. 688-690).
3. Федішин М.П., Попова Л.В., Верещагіна О.Ю. Сучасні реалії ризик-менеджменту у страхових компаніях. Інфраструктура ринку. 2021. Випуск 61. С. 227-233. <http://surl.li/ftutew>

Швець Максим Андрійович, аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, e-mail: mshvec1998@gmail.com

Shvets Maksym – PhD Student of the Department of Finance, Banking and Insurance, Chernihiv Polytechnic National University, Chernihiv, e-mail: mshvec1998@gmail.com

Попова Любов Василівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та кредиту, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, м. Чернівці, e-mail: rusulliubov@gmail.com

Popova Liubov – PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Finance and Credit, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, e-mail: rusulliubov@gmail.com